

Znak Polski Walczącej

SZKOŁA PODSTAWOWA, KLASA IV

AUTORKA: Anna Sobowiec

I. Przeczytaj poniższy tekst i odpowiedz na trzy pytania.

Już od miesiąca na murach Warszawy rysowany jest znak kotwicy. Rysunek kotwicy jest robiony tak, że jego górna część tworzy literę „P”, zaś część dolna – literę „W”. Pewna ilość napisów objaśnia, że znak kotwicy jest znakiem Polski Walczącej. Zapoczątkowany być może przez jakiś zespół, znak ten stał się już własnością powszechną [...]. Nie umiemy wytłumaczyć popularności tego znaku. [...] Być może działa tu chęć pokazania wrogowi, że mimo wszystko nie złamał naszego ducha. [...] Może na wyobraźnię „rysowników” działa symbolika kotwicy – znaku nadziei.

Źródło cytatu: „Biuletyn Informacyjny” z 16 kwietnia 1942 roku.

1. Dlaczego znak Polski Walczącej nazywany jest kotwicą?

2. Jak myślisz, z jakiego powodu znak Polski Walczącej szybko stał się popularnym symbolem wśród Polaków?

3. Co Twoim zdaniem może znaczyć stwierdzenie, że znak Polski Walczącej „stał się własnością powszechną”?

II. Przeczytaj tekst o projektantce symbolu Polski Walczącej, a następnie zaznacz w tabelce, które zdania są prawdziwe (P), a które fałszywe (F).

Anna Smoleńska, pseudonim „Hania” (pseudonim to tajna wojskowa nazwa), urodziła się w Warszawie w 1920 roku. Rok przed wybuchem wojny została studentką historii sztuki na Uniwersytecie Warszawskim. Podczas wojny oficjalnie uczęszczała do Miejskiej Szkoły Ogrodniczo-Rolniczej, gdzie w tajemnicy przed Niemcami kontynuowała rozpoczęte przed wojną studia.

Działała w tajnym harcerstwie (Szare Szeregi) i w konspiracyjnej Organizacji Małego Sabotażu „Wawer” (jej członkowie między innymi umieszczali antyniemieckie napisy na murach i rozprawiali ulotki z treściami dodającymi Polakom otuchy). Organizowała pomoc dla rodzin więzionych przez Niemców. Od początku 1942 roku była łączniczką w tajnym wojsku polskim – Armii Krajowej. Łączniczki pełniły ważną funkcję: przekazywały rozkazy i informacje.

W konkursie na godło Polaków w tajemnicy szykujących się do rozprawy z wrogiem zgłoszono 27 prac. Zwyciężył projekt „Hani”. Jej znak wygrał, ponieważ był czytelny, rozpoznawalny oraz dawało się go łatwo i szybko wykonać (trzema ruchami). Konkurs przeprowadzono w konspiracji, dlatego prace były podpisywane tylko pseudonimami. Dopiero później ustalono, że pod pseudonimem „Hania” ukrywała się Anna Smoleńska.

Odtąd Polacy malowali znak Polski Walczącej na murach i pomnikach, drukowali w gazetach i odbijali na plakatach – symbol ten dawał im nadzieję na zwycięstwo w walce z wrogiem.

3 listopada 1942 roku Niemcy aresztowali „Hanię” wraz z rodzicami, bratem i jego żoną. Była przetrzymywana w więzieniu Pawiak, potem przewieziono ją do obozu koncentracyjnego Auschwitz. Zmarła tam 19 marca 1943 roku. Wojnę przeżył tylko jej brat.

Zwycięzcy konkursu na projekt znaku Polaków walczących z wrogiem zostali ogłoszeni w powstańczej gazecie „Biuletyn Informacyjny”.

Zwycięski projekt znaku Polski Walczącej był bardzo skomplikowany.

Anna studiowała ogrodnictwo.

Pomagała rodzinom Polaków aresztowanych przez Niemców.

Była łączniczką Armii Krajowej.

Po wojnie została znaną graphiczką.

Zmarła w niemieckim obozie koncentracyjnym.

- III. Na zdjęciu wykonanym przez Józefa Jerzego Karpińskiego w Warszawie na początku sierpnia 1944 roku znajdź powstańczą kotwicę, czyli znak Polski Walczącej. Następnie odpowiedz na dwa pytania.

Fotografia z Powstania Warszawskiego. Niemiecki bunkier na terenie byłego getta przy skrzyżowaniu ulic Bonifraterskiej i Konwiktorskiej. W tle zabudowa przy ulicy Muranowskiej. Fot. Józef Jerzy Karpiński „Jerzy”, ze zbiorów MPW

1. W jakim miejscu został namalowany symbol Polski Walczącej?

2. Dlaczego Polacy w takich miejscach malowali kotwicę?
